

BUCURAȚI-VĂ
DE VIAȚĂ!

Strada Ficțiunii

Mergi pe o stradă.

Cosmopolită. Straniu familiară. Cu miros de mare, de scorțișoară sau de cerneală. Trecătorii par manierați. Nonconformiști. Plini de umor. Ai căutat mereu strada asta. Paralelă cu modele. Perpendiculară pe modern. Nouă. Efervescentă. De tradiție bună. Cu seraiuri, *palazzo*-uri și hamace. Cu zgârie-nori și arcade. Cu clădiri invizibile. O stradă care se construiește pe măsură ce ți-o imaginezi.

Iată-l și pe omul cu umbrelă colorată, care știe drumul, dar se lasă purtat de suflul imaginației. Ghidul tău. Și, cum pe Strada Ficțiunii contează și plimbarea, nu doar destinația, dă mai întâi un tur.

Turul Clasic. Urmărește dreptunghiul colorat. Te vor acompania doar clasicii care au trecut testul timpului.

Turul Contemporan. Urmărește pătratul colorat. Te vor întâmpina autori care nu scriu neapărat pentru premii și vei descoperi debutanții chiar de la debut.

Turul Bestseller. Urmărește cercul colorat. Ești în rețea cu scriitori din cele mai fierbinți topuri ale lumii.

YAN LIANKE

Yan Lianke s-a născut în 1958 în provincia Henan, iar în prezent locuiește la Beijing. S-a format ca autor de texte propagandistice pentru Armata de Eliberare, dar a fost, la rândul său, „eliberat“ din funcție din pricina sarcasmului cu care a atacat regimul comunist chinez în romanele *Xia ri luo* (1994) și *Bucurați-vă de viață!* (*Shou Huo*, 2004; Editura ALLFA, 2013). Geniul său satiric nu scapă cenzurii și face ca următoarele romane, *Wei renmin fuwu* (2005) și *Ding zhuang meng* (2006), să fie interzise în China. A primit nenumărate distincții literare, printre care prestigioasele premii „Lao She“ pentru *Bucurați-vă de viață!* și „Lu Xun“ pentru vasta colecție de nuvele intitulată *Nian, yue, ri* (2000). A fost nominalizat la Premiul Man Asian 2011 pentru *Ding zhuang meng*, iar în 2013 a intrat pe lista scurtă a Premiului Internațional Man Booker.

Vocea autorului

„Când nu voi mai putea vorbi cu nimeni,
lăsați-mi pensula să mi se usuce în mână,
și abia atunci o să tac cu adevărat.“

Yan Lianke

C

YAN LIANKE

BUCURAȚI-VĂ
DE VIAȚĂ!

Traducere din limba chineză de
Roxana Rîbu

Cu o postfață a autorului

EDITURA ALLFA

SHOU HUO

Yan Lianke

Copyright © Yan Lianke 2004

BUCURAȚI-VĂ DE VIAȚĂ!

Yan Lianke

Copyright © 2013 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LIANKE, YAN

Bucurați-vă de viață! / Yan Lianke; trad.: Roxana Rîbu. –
București: ALLFA, 2013

ISBN 978-973-724-630-1

I. Rîbu, Roxana (trad.)

821.581-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată
fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside
Romania, without the written permission of **ALLFA**,
is strictly prohibited.

Copyright © 2013 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512 – București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactare: Livia-Monica Grigore

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

NOTA TRADUCĂTORULUI

Pentru Yan Lianke, însăși disponerea textului în pagină este un fapt de stil. Prin urmare, din dorința de a fi cât mai fideli compartimentării originale a textului, am ales să nu intervenim cu note de subsol suplimentare. Pentru a da totuși niște lămuriri cititorilor, oferim mai jos un scurt tabel de echivalențe pentru o serie de unități de măsură care figurează în text:

1 fen = 3,33 mm

1 cun = 3,33 cm

1 chi = 33,33 cm

1 zhang = 3,33 m

1 li = 500 m

1 mu = 667 m²

1 Ńin/jin = 500 g

Am optat pentru transpunerea acestor unități de măsură fără a face transformări și pentru că numerele lui Yan Lianke sunt, cu mici excepții, impare și chiar prime, contrar superstiției chinezești care consideră de bun augur numerele pare. Explicația oferită scurt de autor: numerele impare sunt mai serioase! De altfel, aceeași preferință pentru numerele impare stă la baza numerotării capitolelor și a notelor explicative intitulate „Pe firul vorbei“. Probabil că există un tâlc profund al „numerologiei“ lui Yan Lianke ce așteaptă a fi cercetat mai în amănunt.

Limbajul utilizat de autor este, ca și lumea pe care o descrie, unul aparte. Poate din dorința de a surprinde un „spirit al locului“, dar și artificialitatea limbii de lemn pe care o vorbesc guvernanții, Yan Lianke recurge adeseori la un limbaj dialectal aferent spațiului său natal (provincia Henan) și chiar la propriile

invenții lexicale. Subtilitățile și extravaganțele lingvistice au ridicat dificultăți deosebite la transpunerea în limba română, autorul mizând deseori pe jocuri între mai multe sensuri. Cel mai elocvent exemplu este însuși titlul original al romanului, *Shouhuo*, despre care autorul spune că ar putea fi asociat unei largi palete de nuanțe, de la „bucuria vieții“ la „a îndura viața ca suferință“. Am încercat de fiecare dată să surprindem în traducere cele mai sugestive înțelesuri, ținând seama de faptul că tocmai în pliurile lor stă ascunsă lama ascuțită a ironiei lui Yan Lianke.

ROXANA RÎBU

Cartea întâi

Rădăcinuțe

1

Vipie, ninsoare, razna

Ca să vezi, în plină vipie, pe o căldură de nu mai puteai trăi, s-a pus pe nins. Ninsoare în plină vară, vara lui cuptor!

Uite-așa, într-o noapte, iarna s-a întors iarăși printre noi. Într-o clipită, vara și-a luat tălpășița, toamna n-a mai ajuns acasă și iarna s-a și grăbit să le ia locul. Ca și cum ar fi luat-o razna, de parcă timpul s-ar fi prostit de-a binelea, l-au apucat pandaliile și alta nu, într-o noapte s-a stricat toată rânduiala, de parcă satul Shouhuo **1** ar fi fost moșia nimănui, și s-a pus pe nins cu fulgi mari, scoși din cuptor **3**.

Grânele tocmai se copseseră. Dar uite că mirosul lor fierbinte care până mai ieri inunda aerul s-a îngropat sub stratul de zăpadă. Sătenii din Shouhuo **5**, satul în care toată lumea huzurea, se culcaseră despuiați, pe caniculă, în paturile lor, fluturând care din frunze de brusture, care din evantaie de hârtie, fără măcar să se acopere cu un cearșaf. După miezul nopții însă a început deodată să bată un vânt câinos, și atunci, cu ochii mijiiți, au tras care mai de care cearșafurile peste ei. Dar nici așa n-a fost de ajuns, căci simțeau cum frigul se strecoară prin țesătură și îi ciupește de trup, le înțepă oasele, le pipăie ficații, așa că s-au ridicat din pat și și-au deschis în grabă lavițele din a căror bună rânduială au scos plăpumile groase. În zori, când să deschidă ușile, femeile au tras un strigăt:

— Ei, a nins, ninsoare de cuptor!!

Bărbații, și ei, deschizând ușile, au rămas așa, o clipă, locului, ca apoi să spună:

— Futu-i!! Ce zăpadă, iar o să facem foamea!

Copiii și pruncii, și ei, văzând ce și cum, s-au pus pe strigat:

— Ninge, ninge!

De parcă ar fi venit Anul Nou așa, peste noapte.

Prin sat, ulmii, salcâmi, plopii – toți erau albi de zăpadă. Iarna, doar crengile lor goale se îmbrăcau în alb, dar în ziua aceea, vară fiind, zăpada i-a prins bogat înfrunziți, albul acela se strânsese în ciorchini, de-i făcea să semene cu niște munți înzăpeziți, ca și cum copacii ar fi ținut pe creștete imense căciuli albe. Coroanele nemaiputând să țină așa o povară, zăpada se prăvălea cu un bubuit, ca și cum ar fi căzut din pod un sac de făină, împrăștiind, odată ajuns la pământ, stropi albi ca lumina.

Când a căzut zăpada lui cuptor pe țarinile dintre munții Balou, mult omăt a căzut pe întinderi **7**, alb, ca de niciunde. Când zăpada lui cuptor a căzut peste holdele ce tocmai se copseseră, coamele și văile munților Balou s-au prefăcut în derdelușuri. Lanuri după lanuri de grâu s-au întins sleite la pământ, sub greutatea apăsătoare a zăpezii, unele spice ducând povara cocoșate, altele frângându-se pe loc, neputincioase, de parcă un viscol urlător ar fi înfiorat valea și câmpul, chircindu-le pe totdeauna sub cripta grea de nămeți. Dacă ai fi stat pe coama muntelui, întors spre valea cu ogoare, parcă ai mai fi putut simți un firicel de miros de grâu, ca fumul subțire de tămâie ce plutește în urma lințoliului de mort. Iată cum ninsoarea căzută în mijloc de vară fierbinte a făcut din tot locul o împărăție de zăpadă albă. Tărâmul neatins de nea.

Nu mai spun că ninsoarea căzută în satul Shouhuo în cea de-a șasea lună a anului 20 din ciclul guiwei, ori al 17-lea an, al dragonului, din ciclul gengchen, a fost considerat de toți sătenii și locuitorii zonei un adevărat dezastru natural.

Pe firul vorbei:

1 Shouhuo: în dialectul folosit în nord, în Henan, la populația Yuxi, la cei din munții Balou, *shouhuo* este un cuvânt întrebuințat adesea pentru a arăta bucuria, plăcerea, veselia, satisfacția pe toate planurile. În special la oamenii din Balou, acest cuvânt mai are și semnificația hazului de necaz, a râsului pe timp de restriște.

3 Zăpada lui cuptor: un regionalism, se referă la ninsoarea ce cade în acea perioadă a verii căreia i se mai spune „cuptor“.

Localnicii o numesc „zăpada lui cuptor“ pentru că, fie ea abundentă sau nu, tot în miez de vară fierbinte se numește că a căzut. Nu se întâmplă totuși frecvent să ningă vara, însă din anelele locului am aflat că așa ceva se petrece cam o dată la 10-15 ani. Ba chiar au fost vremuri când astfel de ninsori în miez de vară s-au produs câțiva ani la rând.

5 Satul Shouhuo: se spune că satul Shouhuo există din vremea marii deportări în Shanxi, din vremea împăraților Hongwu și Yongle, din dinastia Ming, când s-a dat ordin ca, din fiecare familie de patru persoane, unul să rămână pe loc, iar din cele de șase, doi, și din cele de nouă – trei. Astfel, cam fiecare familie și-a lăsat acasă bătrânii și betegii, în vreme ce tinerii s-au așternut la drum. Cu miile erau mânați departe, zi de zi, iar vaietul și plângerea de pribegie nu conteneau. După un timp, văzându-se că oamenii încep să se împotrivescă, a ieșit poruncă pentru cei ce nu voiau să se strămute: să se adune sub salcâmul uriaș din Hongdong în trei zile. Cei care nu se împotriveau trebuia să rămână la casele lor, așteptând poruncă nouă. Vestea s-a răspândit imediat, așa încât toți au dat năvală la salcâmul secular. Se spune că într-una dintre familii tatăl era orb de ambii ochi, fiul cel mare era paralitic, de când se născuse nu putuse sta pe propriile-i picioare, și atunci fiul cel mic, cu toată buna-cuviință, și-a pus părintele și fratele în căruț și i-a dus până la salcâmul uriaș din Hongdong, lăsându-i acolo, apoi s-a întors acasă așteptând ordinul de strămutare. Dar după trei zile, iată că sub salcâm se adunase la omenire câtă frunză și iarbă, așa că armata imperială i-a cam luat la goană, pe sutele de mii adunați sub salcâm i-au mânat în pribegie, în vreme ce pe oamenii rămași acasă i-au lăsat să rămână pe glia lor, să și-o lucreze. Marea deportare s-a făcut din rațiuni demografice, nu conta că-s care orbi, care ciungi, care bătrâni, femei sau copii – la urma urmelor, un om e un om. Dacă până și un bătrân orb de ambii ochi era pus să-și care în spate fiul paralitic...

Pe drum, fiul paralitic îi arăta tatălui orb încotro s-o ia, în vreme ce acesta îl ținea în spatele gârbovit, cărându-l înainte, cu picioarele lui strâmbe de ani, de țî se rupea inima privindu-i.

Mergeau întruna, din zori și până-n noapte, nicicând nu se opreau, de la Hongdong, din provincia Shanxi, până la Yuxi, din provincia Henan, în munții Balou. Bătrânul avea picioarele învinețite și umflate, din tălpi îi șiroia sângele, în vreme ce fiului din cărca tatălui neconținut îi picurau lacrimi din ochi, de nu o dată s-a gândit că mai bine ar fi să-și pună capăt zilelor. În cohorta aceea rătăcitoare, cei din jur încercau din răputeri să-i îmbărbăteze, să-i facă să-și țină lacrimile în frâu, iar de mila lor se tot rugau la cei ce porunciseră strămutarea să-i lase locului pe tată și pe fiu, oriunde ar fi, să-și vadă în tihnă de zilele care le-au mai rămas. Dregătorii, din rang în rang, s-au adresat maimarilor, până ce plângerea a ajuns la urechile dregătorului însărcinat cu strămutarea, Hu Dahai, care a răspuns mânios: cine va îndrăzni să cruțe pe cineva va fi ucis de îndată, iar toată casa lui va fi mânată ca turma de vite în pribegie.

Pe Hu Dahai îl știa toți, din Shandong, Henan sau Shanxi: că era de loc din Shandong, că pe la sfârșitul dinastiei Yuan fugise de foamete în Shanxi, că era urât la față, dar înalt, bine făcut, că era cam din topor, dar că ura nedreptatea, că era murdar și neîngrijit, dar cu o căutătură aspră, că și-o zicea verde în față însă era iute la mânie și necruțător, că era puternic dar puturos, ce-i în gușă și-n căpușă, dar disprețuitor și nesuferit nevoie mare. Odinioară, când fusese cerșetor, oamenii îl goneau ca pe un demon, și chiar de-ar fi avut resturi să-i dea și lui, adesea nu-i lăsa sau nimic, iar de le apărea în prag când ei tocmai prânzeau, îi trânteau ușa în nas.

Într-o zi, când s-a dus să cerșească în Hongdong, în provincia Shanxi, lihnit de foame și uscat de sete, a văzut o casă mare, a unui om bogat, dichisită, cu poartă mare și împodobită, și s-a gândit că va primi măcar cât să se sature și el o dată, dar când a întins mâna să ceară, bogatul nu doar că nu i-a dat nicio fărâma, dar, ca să-și bată și joc de el, a luat o turtă, și-a șters nepotul la fund cu ea și i-a aruncat-o câinelui, pe care l-a mai și asmuțit asupra lui. De atunci, Hu Dahai a prins o ură grozavă pe oamenii din Hongdong.

După aceea a plecat din Hongdong în Shanxi și s-a dus să cerșească în munții Balou, în partea de apus a provinciei Henan.

Era ca vai de el, foamea se ținea scai de fiecare pas al său, mai-mai să cadă jos, grămadă. Deodată, a văzut într-o vale o căsuță prăpădită din stuf, în care nu era decât o băbuță care-și făcea ceva de mâncare, dar nu mai mult de-o turtă din ierburi și un terci din pleavă. Privind-o, a stat puțin pe gânduri, iar după aceea n-a vrut în ruptul capului să-i ceară, gândindu-se că, cine știe, poate și oamenii din Henan sunt tot așa de haini. Însă când să dea să plece, femeia l-a văzut și i-a făcut semn să se apropie, l-a așezat și i-a dat apă să se spele pe față, apoi s-a pus de i-a pregătit ceva mai de soi. După ce s-a ospătat, Hu i-a mulțumit cu cerul și pământul, însă bătrâna niciun cuvânt nu i-a spus. Căci, a aflat el pe urmă, era beteagă, și mută, și surdă, și pe deasupra slabă ca o creangă uscată.

Punând apoi în balanță bunătatea oamenilor din văile Baloului cu răutatea celor din Hongdong, a hotărât pe dată cui are să-i plătească și cui să-i răsplătească.

Curând după aceea, Hu a lăsat cerșitul și s-a înrolat în armata lui Zhu Yuanzhang, s-a remarcat pe câmpurile de luptă, unde-și tăia dușmanii ca pe holde, și așa a ajuns, din cerșetor, un mare erou care a pus umărul la făurirea dinastiei Ming.

În primul an de domnie, Zhu Yuanzhang n-a văzut decât urmările războiului, căci pretutindeni domneau haosul și vaietul, pe câmpuri năpădiseră mărăcinii, iar oameni mai vedeai doar ici și colo, așa încât l-a copleșit tristețea. În Câmpia Centrală războiul distrusese totul, leșurile celor uciși în bătălie zăceau în mormane, poporul se împutinase, așa că a hotărât să aducă oameni din alte părți ca să se apuce să lucreze ogoarele pline de spini. Împăratul a poruncit atunci să se strămute mulțimi de oameni și Hu Dahai a devenit dregătorul însărcinat cu această strămutare, așa că s-a și apucat să-i aducă pe cei din Hongdong, din provincia Shanxi, la câmpie. Așa a început marea migrație a oamenilor din Shanxi în Henan.

Firește, primul care avea să fie luat era chiar bogătanul care-și ștersese odrasla la fund cu turtița, pe care apoi i-o aruncase câinelui, el și toți consătenii lui din Hongdong, și era hotărât să nu-i cruțe nici măcar pe orbi sau pe șchiopi, toți până la unul trebuia să-și lase glia strămoșească și să se strămute aiurea, fie ei tineri

ori bătrâni. Așa se face că, la deportarea din acel an, auzind că în turma aceea de oameni este un bătrân orb ce-și cară în spate fiul paralytic, nu doar că n-a avut nici urmă de milă, ținând doar ură în inima lui, dar a hotărât cu înverșunare să nu carecumva să-i cruțe și să-i lase locului pe cei doi. Așa că tatăl și fiul n-au avut încotro și au mers mai departe pe drumul nesfârșit spre zări străine, înghițindu-și durerea împreună cu lacrimile. După câteva luni, când mulțimea de pibegi a intrat în Henan prin munții Balou, tatăl orb ce-și ducea fiul în cârcă s-a prăbușit la pământ. Atunci unii dintre compătimitorii lor s-au dus iarăși cu jalba la Hu, să-i cruțe pe cei doi, dar pe când acesta se pregătea să-i taie, mâni-os, pe rugători, i s-a părut că o vede, în mijlocul lor, pe bătrâna mută și surdă care-l omenise cândva cu o masă de soi, și atunci, aruncându-și sabia degrabă, s-a dus de s-a înclinat în fața ei.

Văzând privirea rugătoare a bătrânei surde și mute din Balou, Hu Dahai nu doar că i-a lăsat să rămână locului pe tatăl orb și pe fiul lui paralytic, dar le-a lăsat și mulți bani, și chiar și soldați care să-i ajute, să le ridice case, să le curețe ogorul, să le aducă râul mai aproape, iar la plecare s-a întors către tatăl orb și fiul paralytic, dar și către bătrâna surdă și mută, și le-a spus:

— În valea aceasta a munților Balou, aveți apă din destul iar pământul este bun, aveți bani, aveți semințe, rămâneți deci aici și lucrați pământul, bucurați-vă de viață și huzuriți.

De atunci, valea aceea adâncă din inima munților Balou așa s-a numit, Valea Shouhuo, adică „a huzurului“, „a bucuriei de viață“. Auzind că un mut, un orb și un paralytic trăiesc acolo tustrei, ducându-și zilele ca-ntr-un palat ceresc, mulțimi întregi de oameni betegi din satele din jur, ba chiar și din târâmurile mai depărtate, au năvălit într-acolo precum apele repezi ale râului umflat de ploi. Orbi, șchiopi, surzi, ciungi, pitici, neisprăviți, toți au ajuns acolo și au primit de la bătrâna mută câte o bucată de pământ, arginți îndestul, ducându-și zilele fără nicio altă nevoie, trăind împreună și înmulțindu-se, până s-a făcut un sat. Și chiar dacă betesugurile lor s-au transmis mai departe, din generație în generație, sub oblăduirea pricepută a bătrânei, toți trăiau în îndestulare și huzur. De aceea, satul s-a numit Shouhuo, iar bătrâna a devenit sfântul strămoș al celor de pe acolo.

Asta-i legenda. Dar, cu toate că-i legendă, e pe buzele tuturor, și toți o știu.

În analele prefecturii Shuanghuai scrie însă că, deși se crede că ar avea o istorie îndelungată, nu există documente care să ateste că satul Shouhuo e mai vechi de o sută de ani. În plus, Shouhuo n-ar fi numai vatra în care mulțimi de oameni betegi și-au făcut sălașul, ci ar mai fi și un loc de seamă pentru istoria Revoluției, unde s-ar fi așezat și o femeie-soldat din regimentul patru al Armatei Roșii, pe numele său Mao Zhi.

Arhivele ne spun că, în toamna anului bingzi, regimentul al patrulea al generalului Zhang Guotao s-ar fi separat de ceilalți și de Marșul lor cel lung, și ar fi trecut mai departe, spre apus, dincolo de provincia Shaanxi. La început Zhang se temea că soldații răniți vor rămâne în urmă, ori, mai rău, că se vor întoarce la Yan'an și îl vor da în vileag că s-a separat de Armata Roșie. Așa că le-a dat ordin răniților să rupă rândurile și să se întoarcă la casele lor. Dar curând după ce acei soldați răniți ai Armatei Roșii și-au luat, înlăcrimați, rămas-bun de la scumpii lor camarazi de arme, s-au trezit față în față cu trupele Guomindangului, care i-au ucis pe aproape jumătate din ei, așa că n-au mai avut încotro și și-au lepădat uniformele, pornind mai departe, fiecare spre casa lui, deghizați în simpli țărani.

După cum mai spun arhivele, Mao Zhi era, de fapt, cea mai tânără femeie-soldat din Armata Roșie, și atunci când s-a înrolat nu avea decât unsprezece ani, iar când a plecat, cincisprezece. Mama ei își dăduse viața în timpul celei de-a cincea campanii de încercuire, așadar Mao Zhi devenise o orfană de război care nu știa decât că satul ei natal e undeva în provincia Henan, însă nu și anume unde. Tatăl ei fusese închis și apoi a murit în anul guihai, în 1923, în timpul marilor greve ale feroviarilor din Zhengzhou, așa că mama a luat-o pe când ea nu avea decât un anișor și s-a refugiat la revoluționari. Când a murit și ea, în timpul celei de-a cincea campanii de încercuire, Mao Zhi s-a alăturat foștilor camarazi ai răposatei sale mame, au intrat cu toții în regimentul patru și au început Marșul cel lung. Așa a ajuns ea soldat al Armatei Roșii. Pe când trecea peste crestele înzăpezite gerul i-a retezat trei dintre cele cinci degete ale piciorului drept,

pe cel stâng și l-a rupt căzând într-o râpă, așa că de atunci nu s-a mai despărțit de cârje.

Când au primit ordin confidențial de la Zhang Guotao să se întoarcă acasă din nordul provinciei Shaanxi, mulți dintre soldații răniți au fost uciși, alții s-au pierdut, însă ea s-a ascuns într-o groapă ca să se salveze, și de atunci nu s-a mai regăsit cu ceilalți. A luat-o spre casă, cerșind pentru câte un bol de orez, până a ajuns în satul Shouhuo din munții Balou, unde a văzut că-s adunați toți ciungii pământului, așa că a rămas și ea acolo, devenind una de-a lor.

Arhivele mai spun că, deși nu avea nicio dovadă că făcuse parte din Armata Roșie, Mao Zhi era considerată de toți locuitorii satului Shouhuo, de toți oamenii din munții Balou și de toți locuitorii provinciei drept o luptătoare în Armata Roșie, o adevărată căpetenie revoluționară. Pentru muntenii din Balou, Mao Zhi era onoarea lor, viața sătenilor din Shouhuo avea un sens datorită ei, deși toți – sau mai bine zis fiecare – erau bețegi într-un fel sau altul. În noua comunitate trăiau însă o viață frumoasă și împlinită, o viață bogată și fericită.

Pentru a-i completa biografia, arhiva din acea provincie adăuga la sfârșitul legendei personajului istoric care era Mao Zhi că ducea o viață îndestulată, tot așa cum și sătenii din Shouhuo o duceau într-un huzur. Așa că acel sat al huzurenilor cu adevărat își merita renumele.

7 Întinderi: regionalism, adică „peste tot“, „în tot locul“.

3

Sătenii din Shouhuo se apucă de treabă

Cerule, de șapte zile din ceruri ninge ntruna. De până și soarelui îi pierduseră urma.

Șapte zile numărate de ninsoare a lui cuptor, asta chiar că numai vară nu mai era, ci iarnă în toată legea.

Când s-a mai rărit un pic ninsoarea, unii au luat nămeții în piept și s-au dus să-și strângă cumva grânele. Dar neputând să taie snopii ca odinioară cu secera, s-au văzut nevoiți să tragă spicele de mustăți afară din zăpadă și să le reteze scurt cu foarfeca, apoi să le îndese fie în coșnițe, fie în buzunare, și așa să le care după ei de la un cap la altul al ogorului.

Prima care s-a avântat între nămeți să foarfece la spice a fost Ju Mei, urmată îndeaproape de cele trei gemene **1** ale ei, cele trei junincuțe **3**, rânduite frumos, ca florile grădinii, cu coșnițele și traistele și papornițele alături. Stânga și-o vârău prin plapuma groasă de zăpadă, apucau snopul și-l trăgeau afară la lumină, apoi cu dreapta retezau spicele.

Sătenii toți, bătrâni de zile sau încă necopți, nu mai conta că au sau nu lumina ochilor, că-s ciungi sau sprijiniți în cârje, în urma lui Ju Mei intrau adânc în țarina înzăpezită și forfecau la spice.

Privind de sus în valea largă albă de zăpadă nouă, sătenii din Shouhuo, ieșiți la câmp cu foarfecele-n mâini, arătau precum o turmă de oi mișcându-se încet, împrăștiate care-ncotro, iar pe priveliștea înghețată zgomotul ascuțit al foarfecelor clincănea sticlos ca gerul. Și clincănitul bântuia tot locul.

Lotul lui Ju Mei se strecura printr-o văioagă, pe-o parte curmat de stânca muntelui, pe alte două părți învecinat cu alte țarini, un capăt sfârșindu-se chiar în cărăruia care ducea spre Vârful

Demonului. Câteva prăjini de loc, ba lin, ba rotund, ba în colțuri, dar cea mai mare parte drept și întins. Tong Hua, sora cea mare, era oarbă, nu o prea vedeai la câmp, ci mai degrabă stând pe-un scăunel în curtică și molfăind câte ceva, ba se mai ridica un pic de se ducea până la poartă, hai, cel mai departe în capul satului ori la pod. Oricum, oriunde s-ar fi dus, nu vedea decât un ocean de galben, ori când soarele era în toi parcă prindea un firicel de rozaliu pufos. Nu știa că e rozaliu, însă zicea că ce vede ea acolo e ca și cum și-ar trece mâna prin apele miloase. Ei, ce mai tura-vura, rozaliu, sau cam așa ceva. Nu știa ea nici cum e zăpada albă, ori cum e apa limpede, cum frunzele copacilor înverzesc în primăvară, îngălbenesc spre toamnă, iar de cum vine iarna se și fac albe ca mortul. Alde Ju Mei însă le știa pe toate acestea. Așa că celei mari nu-i revenea decât să se îmbrace, să mănânce, ce să-i pese ei de zăpada aceea a lui cuptor care-i potopise în miez de vară fierbinte. Celelalte surori, Huai Hua, a doua, Yu Hua a treia, și ultima, Musculița, înșiruite ca un cârd de găinușe, s-au dus în zăpadă ca puii după cloșca lor să adune grâna coaptă-n miez de vară. De fapt, lumea din jurul lor nu mai era deloc aceeași, ci cu totul nouă, nu mai era munte, nu mai era râpă, era doar un alb întins peste toată lumea lor. Doar râul din adâncul râpei se mai ducea ca odinioară limpede la vale, deși dacă priveai de sus îl vedeai ca pe un șerpoi negru și lucios. O dâră groasă de untdelemn negru. Toată lumea din familia lui Ju Mei, la arătare parcă la fel erau, înșirați pe prăjinile acelea de ogor, retezau cu foarfecele la spice, și dacă mâinile le erau roșii de înghețate, pe frunte se zărea o pojghiță subțire de sudoare.

Drept e că tot vară era.

Ju Mei mergea înaintea celor trei fete, fiecare cu rândul ei, de ziceai că a trecut pe acolo o combină, lăsând în urmă lanul secerat. Pe întinderea de zăpadă, pe unde trecuseră cu foarfecele lor, ziceai că s-au bătut cocoși sau câini. Câțiva vecini au venit și ei de la marginea ogorului și, văzând unul grămada mândră de spice adunată pe cărare, se întoarse spre mijlocul țării unde era Ju Mei și-i strigă:

— Tanti Ju Mei, vin și eu anul ăsta la mata să iau ceva semințe cu-mprumut?